

มหาบาลีปงธรรม

ธัสสนาติ (ปทสฺส) (มนุสฺสเสฏฺ) "อสุกตเถโร นาม อปฺปิจฺโณ โหติติอา
ทีนํ (วจนานํ) วทนฺเตสฺ, "กํ ปน มยํปี น อปฺปิจฺณา อมฺหาติอาท
นา วจนน ปเรสํ (ชนานํ) คุณธฺสนตาย ธัสสนาติ อตฺโถ. ตถารูปสฺส หิ
วจนํ สุตฺวา "ออยํปี (ปฺคุคฺโล) อปฺปิจฺนตาทิกุณฺยุตฺโต โหติติ มณฺณมา
นา มนุสฺสา ทาทพฺพํ (วตฺถุ) มณฺณนฺติ.

โส (อหิริกปฺคุคฺโล) ปน ตโต (กาลโต) ปฏฺจาย วิญญฺปุริสํ จิตฺตํ
อาราธตํ อสฺสโกนฺโต ตมฺหาปี ลาภา ปรีหายติ. เอวํ ธัสํ ปฺคุค
โล อตฺตโนปี ปเรสฺสาปี (ชนสฺส) ลาภํ นาเสติเยวาทิ อตฺโถ ปณฺทิตน
เวทิตพฺโพ.

ปฏฺชนฺทีนาติ: (ปทสฺส) ปฏฺชนฺทจารินา ปเรสํ (ชนานํ) กิจฺจา
นํ อตฺตโน กิจฺจานํ วิย (กตฺวา) ทสฺเสนฺเตนาติ อตฺโถ.

ปาโตว ภิกฺขุสฺ จेतฺยงฺคณาทิสฺ (จาเนสฺ) วตฺตํ กตฺวา กมฺมฏฺจानมน
สิกาเรน โลกํ นิสิตฺติว อฏฺจาย คามํ ปิณฺฑาย ปวิสฺนฺเตสฺ, (อหิริกปฺคุค
โล) มุขํ โธวิตฺวา ปณฺทูกาสาวปารุปนอกฺโขณฺชนสฺสสมฺภวนาทีหิ (กิจ
เจหิ) อตฺตภาวํ มณฺเฑตฺวา สมฺมชฺชนฺโต วิย เทว ตโย สมฺมชฺชนํป
หาเร ทตฺวา ทวารโกฏฺฐกาภิมุโข โหติ; มนุสฺสา ปาโตว "เจติยํ
วนฺทิสฺสาม, มาลาปฺุชฺ กริสฺสามาติ (จินฺตเนน) อาคตา ตํ ทิสฺวา "ออย
วิหาโร อิมํ ทหฺรํ นิสฺสาย ปฏฺชคฺคณํ ลภติ, อิมํ มา ปมชฺชิตฺถา
ติ วตฺวา ตสฺส ทาทพฺพํ มณฺณนฺติ.

เอวรฺูปน ปฏฺชนฺทีนา (ปฺคุคฺเลน ชีวิตํ) สฺสชิวํ โหติติ อตฺโถ ปณฺท
ิตน เวทิตพฺโพ. ปคฺพฺเณนาติ: (ปทสฺส) กายปาคพฺภิยาทีหิ (กิจฺเจหิ)
สมนฺนาคเตนาติ อตฺโถ. สงฺกิลฺลฺเจน ชีวิตฺนฺติ: (คาลาปาทสฺส) เอวํ ชีวิตํ

กปฺเปตฺวา ชีวนฺเตน หิ ปุคฺคเลน สงฺกิลฺลฺเจน หุตฺวา ชีวิตํ นาม โห
ติ.

ตํ (ชีวิทํ) ทุชฺชชีวิทํ ปาปชีวิทเมว โหตีติ อตฺโถ.

หิริมตา จาติ (ปทสฺส) หิโรตฺตปฺปสมฺปนฺเนน ปุคฺคเลน (ชีวิทํ)
ทุชฺชชีวํ โหตีติ อตฺโถ.

โส หิ อมาตาทโย "มาตา เมตฺติอาทีนฺ (วจนานฺ) อวตฺวา อธมฺมิ
เก ปจฺจเย कुถํ (ชฺชฺคฺจฺฉนฺโต ปุคฺคโล) วีย ชฺชฺคฺจฺฉนฺโต ธมฺเมน
สเมน (ปจฺจเย) ปรีเยสนฺโต สปทานํ ปิณฺฑทาย จริตฺวา ชีวิทํ กปฺเปน
โต ลฺล
(ปทสฺส) สฺสจฺฉินิ กายกมฺมาทีนฺ (กมฺมานิ) คเวสนฺเตนาติ อตฺโถ.

อถีนเนนาติ: (ปทสฺส) ชีวิทวฺตฺตติยา อถีนเนนาติ อตฺโถ. สฺสทฺธาชี
เวน ปสฺสตาติ: (คาถาปาทสฺส) เอวฺรุโป หิ ปุคฺคโล สฺสทฺธาชี
โว นาม โหติ, เตน (ปุคฺคเลน) เอวํ สฺสทฺธาชีเวน ตเมว สฺสทฺธาชีวํ
สสารโต ปสฺสตา ลฺล
ลฺล

เทสนาวसाने พหุ โสตาปตฺติผลาทีนฺ ปาปฺณีสฺสูติ.

จฺจุพฺสสาริกิฏฺฐวตฺถุ.